

Cooperare pentru dezvoltare

Membrii Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru se vor întruni pe data de 6 iunie în orașul Hîncești

Vineri, 6 iunie 2014, ora 10.00 se convoacă **Ședința ordinară a CRD Centru**. Ședința va avea loc în sala de ședințe a **Consiliului Raional Hîncești** (or. Hîncești, str. Mihalcea Hîncu 126).

În cadrul ședinței se propune examinarea următoarelor subiecte:

- Prezentarea, discutarea și propunerea spre aprobare a Programului Regional Sectorial în

Aprovizionare cu Apă și Canalizare pentru Regiunea de Dezvoltare Centru;

- Prezentarea informației cu privire la implementarea Programelor Regionale Sectoriale în Regiunea de Dezvoltare Centru (elaborarea Conceptelor de Proiecte Posibile în domeniile EE, MDS, AAC);
- Prezentarea informației cu privire la derularea procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Regională Centru 2016-2020;
- Prezentarea informației cu privire la implementarea politicii de dezvoltare regională în autoritățile publice locale de nivelul II din Regiunea de Dezvoltare Centru;
- Prezentarea informației cu privire la modificarea componenței Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru.

De asemenea, participanții la ședință vor efectua o Vizită de studiu la proiectul „Deschiderea traseului turistic (Vama Veche Lăpușna) prin restaurarea obiectelor de patrimoniu istoric, Conacul „Manuc-Bey”, or. Hîncești.

Agenda și alte detalii: www.adrcentru.md

În acest număr:

<i>Ședința CRD Centru</i>	1
<i>Membrii grupurilor de lucru în sectorul EE și AAC...</i>	2
<i>Al doilea seminar în domeniul planificării regionale în sectorul Drumuri regionale și locale, în RDC</i>	2
<i>Membrii GRL privind susținerea sectorului privat...</i>	3
<i>În RDC va fi construită o Casă de ambalare a fructelor</i>	4
<i>Vizită de monitorizare...</i>	5
<i>Forumul Economic de la Rezina</i>	5
<i>GIZ a sprijinit participarea a 4 funcționari din RM la IFAT Entsorga 2014</i>	6
<i>14 orașe din RM vor avea strategii locale noi ...</i>	6
<i>Ziua Ușilor Deschise în ADR Centru</i>	7
<i>Discuție publică “EUROPA prin ochii tinerilor”</i>	7

Membrii grupurilor de lucru în sectoarele EE și AAC continuă procesul de lucru în echipă

organizat Atelierul de lucru nr. 4 în sectorul EE (eficiența energetică a clădirilor publice). În timpul seminarului a avut loc prezentarea situației curente în implementarea Programului Regional Sectorial în domeniul Eficienței Energetice (clădiri publice). Experții GIZ au expus situația actuală în cadrul procesului de elaborarea a proiectelor și sumarizarea preliminară a rezultatelor obținute în urma vizitelor în teritoriu.

De asemenea în timpul atelierului a fost discutat rolul și responsabilitățile membrilor Grupului de Lucru Regional Sectorial (GLRS), dar și activitatea ADR-urilor în procesul de lucru asupra conceptelor de proiecte.

În cea de-a doua parte a zilei are loc atelierul de lucru nr. 6 în sectorul AAC (aprovizionarea cu apă și canalizare). În cadrul acestei sesiuni participanții se familiarizează cu Programului Regional Sectorial din sectorul AAC din Regiunea de Dezvoltare Centru.

La această întrunire au participat membrii grupurilor de lucru în sectoarele EE și AAC din toate raioanele Regiunii de

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agenția de Dezvoltare Centru continuă procesul de planificare regională și de dezvoltare a proiectelor. Aceste ședințe se desfășoară cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, acordat în cadrul proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova", gestionat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Astfel, pe data de **05 mai 2014, în prima parte a zilei**, a fost

Al doilea atelier de lucru în domeniul planificării regionale în sectorul Drumuri regionale și locale pentru Regiunea de dezvoltare Centru

La începutul lunii mai a avut loc Atelierul de Lucru nr. II al Grupului Tehnic în domeniul infrastructurii drumurilor locale și regionale (DLR). Aceste ședințe se desfășoară cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, acordat în cadrul proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova", gestionat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). De asemenea, aceste ședințe de lucru vin ca parte integrantă a planului de lucru al domeniului de intervenție 2 „Planificarea și programarea regională”.

Pentru îmbunătățirea calității acestui document, la atelierul de astăzi au participat reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, ADR Centru, GIZ, APL-urilor din RDC, dar și a întreprinderilor de întreținere a drumurilor din Regiunea Centru.

Atelierul de lucru Nr. II s-a axat pe prezentarea rezultatelor și

concluziilor privind Atelierul de lucru nr.1, examinarea Capitolului 1 al PSR privind analiza situației curente în sectorul DLR, discutarea în comun a criteriilor de identificare DRL, convenirea asupra unei abordări unice, precum și aplicarea practică a criteriilor într-un exercițiu participativ utilizând hărțile GIS.

Ședințele comune sînt organizate în vederea interacțiunii tuturor părților implicate în acest process pentru elaborarea unui document calitativ la nivel regional. Planul regional sectorial trebuie să fie corelat cu politica națională în domeniul drumurilor, care este promovată de Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, de reprezentantul acestei instituții de stat este prezent la fiecare dintre atelierele desfășurate.

De asemenea, aceste sesiuni se desfășoară cu sprijinul experților oferiți de GIZ, care asistă specialiștii locali în elaborarea acestui document strategic.

Membrii Grupului Regional de Lucru (GRL) privind susținerea sectorului privat din Regiunea Centru s-au întrunit în prima ședință

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), prin realizarea proiectului Modernizarea Serviciilor Publice Locale și-au propus susținerea reprezentanților sectorului privat, prin implementarea sub-componentei "Acordarea suportului complementar sectorului privat". Astfel, pe data de 26 mai, s-a desfășurat prima ședință a grupului regional de lucru. Aceasta a avut loc în incinta Consiliului raional Ialoveni.

În cadrul ședinței a fost descrisă succint sub-componenta "Acordarea suportului complementar sectorului privat", a fost prezentată componența grupului regional de lucru, regulamentul și planul acestuia de activitate.

Participanții la ședință au discutat despre semnarea unui Memorandum de înțelegere privind implementarea componentei "Acordarea suportului complementar sectorului privat". De asemenea, a fost prezentat și aprobat planul de activitate al grupului de lucru regional privind susținerea sectorului privat, dar și stabilirea datei pentru următoarea ședință a grupului regional de lucru. Acest eveniment a fost organizat cu susținerea UE.

În deschiderea ședinței, reprezentantul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor,

Dorin Andros, a menționat că în urma unei statistici a fost dedus faptul că la procedurile de achiziții publice participă foarte puțini operatori economici și există mai multe lacune în ceea ce privește prezentarea documentației de licitații. În acest context, asemenea ateliere sînt absolut necesare pentru determinarea obstacolelor și găsirea soluțiilor în vederea rezolvării acestor probleme. De asemenea, reprezentantul MDRC a mai menționat faptul că perioada de programare 2014-2020 prevede fortificarea eforturilor în dezvoltarea capacităților sectorului privat.

Volker Stötzer, expert pe termen lung în cadrul companiei SEQUA (COMITETUL DE EST AL ECONOMIEI GERMANE), a vorbit despre vasta sa experiență și disponibilitatea de a o împărtăși partenerilor din Republica Moldova. Aceste practice vor servi drept bază pentru organizarea de mese rotunde, traininguri, seminare de informare și instruire pentru agenții economici autohtoni în vederea creșterii de capacitate.

Imediat după încheierea primei ședințe a GRL, tot la Ialoveni, s-a desfășurat o masă rotundă cu participarea a circa 40 de antreprenori din Regiunea de Dezvoltare Centru. În cadrul acestei întruniri, a fost prezentată politica de dezvoltare regională atât la nivel național, cît și nemijlocit pentru Regiunea Centru. În acest context, Directorul, ADR Centru, Tudor Meșina, a adus exemple de proiecte investiționale din regiune și a îndemnat antreprenorii regionali să participe active la procedurile de achiziții publice organizate de agenție în vederea implementării proiectelor de succes.

Antreprenorii prezenți la masa rotundă au demonstrat un interes sporit față de domeniul dezvoltării regionale și s-au arătat deschiși pentru participarea la evenimentele comune pe care intenționăm să le inițiem.

În premieră în RDC va fi construită o Casă de ambalare pentru păstrarea și procesarea fructelor și strugurilor

Costești - 28 mai 2014. În incinta Primăriei satului Costești, Ialoveni s-a desfășurat lansarea proiectului "Grup de producători și Casă de ambalare pentru servicii moderne de marketing la export", finanțat de Agenția de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) din Fondul Național de Dezvoltare Regională. Suma totală pentru implementarea proiectului constituie 20 283 639 lei, 14 970 402 lei fiind solicitați din FNDR, iar 5 313 237 lei fiind contribuția unui grup de producători locali.

La evenimentul de lansare au participat Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile BUMACOV, Șeful Direcției Generale Dezvoltare Regională a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Valerian BÎNZARU, reprezentanți ADR Centru, consilieri și producători locali.

Autorul de proiect, Tudor GÎNCOTA, susține că implementarea acestui proiect care prevede crearea Casei de ambalare în s. Costești este o necesitate stringentă la momentul dat pentru acești producători și pentru beneficiul sectorului de fructe și struguri de masă pentru export. Practic acest sector este unicul domeniu productiv în Republica Moldova care contribuie la aducerea capitalului străin în țară, iar în prezent el nu are acces la piață din cauza unui lucru simplu, a aspectului și calității care pot fi ușor gestionate și ajustate la nivelul corespunzător prin intermediul unui asemenea obiect.

Proiectul este relevant necesităților producătorilor regionali de

struguri și fructe.

Prin implementarea acestuia și a activităților care vor avea loc, se vor elimina constrângerile majore legate de lipsa accesului la piața de desfacere. Astfel producătorii vor putea beneficia fără impedimente de apartenența la grupul de producători și prin urmare la o infrastructură de marketing și servicii moderne.

În cadrul evenimentului a fost încheiat Acordul de Parteneriat între ADR Centru, aplicant (primăria s. Costești) și partenerii în cadrul proiectului. Prin semnarea acestui document, fiecare dintre părți și-a asumat responsabilitățile pentru a fi depuse eforturi comune spre realizarea obiectivelor din cadrul proiectului.

Vasile BUMACOV a felicitat grupul de inițiativă și le-a dorit succes în realizarea proiectului și activitatea propriu-zisă care va veni în urma realizării acestuia. Mă bucur că oamenii au înțeles că de unul singur nu poți să ai rezultate frumoase, dar numai asociindu-se vor reuși să dezvolte o afacere prosperă care sperăm să fie un imbold și pentru alți producători în vederea ridicării nivelului calității produselor autohtone, a mai spus Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Prezent la manifestarea de lansare a proiectului, BÎNZARU Valerian, reprezentantul MDRC, a accentuat că asemenea inițiative sînt susținute de către minister și implementarea acestuia cu succes va servi un bun exemplu pentru alți producători regionali.

Tudor MEȘINA, directorul ADR Centru a precizat faptul că acesta este primul proiect de acest tip care va fi implementat de agentie, speram ca la următoarele apeluri de propuneri de proiect să avem mai multe idei bune din regiune pentru a crește nivelul de trai, a spori numărul locurilor de muncă și a asigura consumatorii cu produse de calitate înaltă.

Amintim că proiectul a fost înaintat către ADR Centru de Primăria satului Costești, Ialoveni. Acesta a fost aprobat de către Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională prin Decizia nr. 13/13 din 20.12.2013. Pentru anul 2014 în vederea implementării acestui proiect au fost alocați 7 000, 0 mii lei.

Vizită de monitorizare la proiectul: Deschiderea traseului turistic (Vama Veche Lăpușna) prin restaurarea obiectelor de patrimoniu istoric, Conacul „Manuc-Bey” din or. Hîncești , Locația geto-dacică din s. Stolniceni

Pe data de 23 mai, Specialiști din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) au întreprins o vizită de lucru la proiectul **Deschiderea traseului turistic (Vama Veche Lăpușna) prin restaurarea obiectelor de patrimoniu istoric, Conacul „Manuc-Bey” din or.**

Hîncești , Locația geto-dacică din s. Stolniceni. La întrunire au mai participat Valerian Bînzaru, șeful Direcției Generale Dezvoltare Regională a MDRC, Grigore Cobzac, Președinte al CRD Centru, autorul de proiect și antreprenorul responsabil de efectuarea lucrărilor în cadrul proiectului. Pînă la moment s-a realizat consolidarea rezistenței clădirilor vizate, iar în scurt timp urmează a fi începute lucrări de finisare.

De asemenea, în timpul acestei întruniri au fost discutate detalii despre organizarea celei de-a II Ședințe a Consiliului Regional pentru dezvoltare Centru, pe data de 06 iunie, în orașul Hîncești. Membrii CRD Centru vor participa la o vizită de studiu la proiectul „Deschiderea traseului turistic (Vama Veche Lăpușna) prin restaurarea obiectelor de patrimoniu istoric, **Conacul „Manuc-Bey”, or. Hîncești.**

Forumul Economic "Dezvoltare prin Cooperare Economică și Inter-instituțională", ediția I, Rezina

Acest forum ține de impulsionearea dezvoltării relațiilor economice și interinstituționale în cadrul Euroregiunii "Siret-Prut-Nistru", Euroregiunii "Nistru", Regiunii de Dezvoltare Centru și alte localități din România, Ucraina și Polonia, care nu sînt membri ale Regiunilor menționate. Promovarea Regiunii Centru pentru afaceri de succes, facilitarea relațiilor dintre oamenii de afaceri străini și locali.

"Delegația din Polonia s-a oferit să vină cu echipament medical pentru raionul Rezina și să ne ofere suport. Angajații consiliului raional vor merge în Polonia pentru o perioadă de lungă durată ca să învețe a scrie proiecte", a spus președinte raionul Rezina, Eleonora Graur.

Directorul ADR Centru, Tudor Meșina, susține că asemenea evenimente vor impulsiunea dezvoltarea economică a regiunii și vor crea condiții prielnice antreprenorilor locali de a prelua practice străine de

administrare a afacerilor de succes.

Participanții la acest eveniment au posibilitatea să stabilească relații și să încheie acorduri de colaborare în vederea preluării practicilor oaspeților din străinătate pentru dezvoltarea afacerilor în țara noastră. Prima ediție a Forumului a întrunit un număr de peste 300 de antreprenori și reprezentanți ai autorităților publice locale din Ucraina, România, Polonia și Moldova.

Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei a sprijinit participarea a patru funcționari moldoveni la IFAT Entsorga 2014

Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) a sprijinit deplasarea a patru funcționari publici la München, Germania, în perioada 5-8 mai 2014, la Expoziția Internațională IFAT Entsorga 2014 - unul dintre cele mai importante târguri din întreaga lume pentru sectoarele de aprovizionare cu apă și canalizare, gestionarea deșeurilor, precum și a materiilor prime. Vizita a fost efectuată cu sprijinul proiectului GIZ „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”.

Astfel, delegația Republicii Moldova la IFAT Entsorga 2014 i

-a inclus pe:

- directorul Direcției generale Dezvoltare regională a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Valerian Bînzaru;
- directorul Agenției de Dezvoltare Regională Centru, Tudor Meșină;
- consultantul Direcției Managementul apelor a Ministerului Mediului, Nadejda Chilaru;
- consultantul Direcției prevenirea poluării și managementul deșeurilor a Ministerului Mediului, Vlada Luca.

Participanții din partea Republicii Moldova au avut posibilitatea de a vizita standurile celor mai prestigioase companii specializate în sectorul de aprovizionare cu apă și canalizare și cel de management al deșeurilor solide.

Programul vizitei la München a mai inclus o excursie la stația de transfer din împrejurimile orașului, unde delegația a discutat cu angajații acestei instituții, precum și a observat întregul proces de lucru.

14 orașe din RM vor avea strategii locale noi de dezvoltare socio-economică

La 7 mai, curent, a avut loc un atelier național pentru reprezentanții a 19 localități partenere ale Proiectului de Susținere a Autorităților Locale din Moldova, realizat de compania americană CHEMONICS INTERNATIONAL INC cu suportul Agenției Statelor Unite ale Americii pentru Dezvoltare (USAID). În cadrul atelierului a fost dat startul procesului de elaborare a strategiilor locale de dezvoltare socio-economică durabilă a comunităților beneficiare care se va desfășura în aceste localități pe parcursul a 9 luni de zile.

Pe parcursul anului 2014, circa 20 de orașe din toate zonele Republicii Moldova vor primi asistență din partea unui grup de experți naționali în cadrul mai multor ateliere, ședințe ale grupurilor de lucru, ale comisiilor consultative de specialitate și ale consiliilor orășenești din localitățile partenere ale proiectului. Vor fi identificate și examinate

problemele majore cu care se confruntă populația din localitățile partenere, formulate direcțiile strategice de dezvoltare pentru următorii 5 ani, elaborat un plan de acțiuni pentru realizarea strategiei locale cu indicarea surselor necesare pentru fiecare tip de activități, precum și a surselor potențiale de finanțare, inclusiv din perspectiva semnării de către Republica Moldova a Acordului de Asociere la UE.

Întreg procesul de elaborare a strategiilor locale va decurge transparent, cu implicarea unui cerc larg de actori locali și a reprezentanților diferitor categorii de cetățeni interesați în dezvoltarea socio-economică a localității lor.

Proiectul va fi realizat de experții Centrului CONTACT în consorțiu cu Asociația Obștească Pro Comunitatea și Agențiile de Dezvoltare Regională Nord, Centru și Sud.

Persoana de contact: Vasile Cioaric, Tel: 22/233947.

Ziua Ușilor deschise în Agenția de Dezvoltare Regională Centru

IALOVENI, 28 mai 2014. Participanții la cursul **Dezvoltare Regională** și nemijlocit a Programei de instruire a personalului din cadrul autorităților administrației publice locale desfășurat de Academia de Administrare Publică, au vizitat Agenția de Dezvoltare Regională Centru, în cadrul evenimentului **Ziua Ușilor Deschise la ADR Centru**.

Scopul evenimentului a fost de a informa vizitatorii despre procesul dezvoltării regionale în Regiunea Centru, despre rolul și activitățile relevante ale agenției întru realizarea misiunii de bază, dar și promovarea regiunii centru înafara țării, în mod special, în țările membre UE și cele candidate.

Directorul agenției, Tudor MEȘINA a ținut să menționeze faptul că ușile ADR Centru sînt deschise tot timpul pentru toți doritorii de a face cunoștință cu politica de dezvoltare regional, cu proiectele care sînt în implementare, dar și cu perspectivele de realizare a ideilor de proiect.

Participanții la eveniment au vizitat de asemenea și sediul **Centrului de Informare pentru autoritățile locale din RM**, unde directorul Centrului, Krzysztof Kolanowski, le-a vorbit oaspeților despre atribuțiile centrului, dar și facilitățile pe care le oferă acesta în stabilirea unor parteneriate cu organizații străine în vederea implementării unor proiecte de succes.

Prezent la eveniment, reprezentantul **Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor**, Igor MALAI, a vorbit oaspeților despre importanța implicării fiecărui cetățean, și mai ales a autorităților locale în procesul de dezvoltare a localităților.

Toate persoanele au primit materiale informative relevante despre agenție, regiune, dar și despre proiectele care se desfășoară în perimetrul regiunii centru.

Discuția publică “Europa prin ochii tinerilor”!

Agenția de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) și Centrul de Informare pentru Autoritățile Locale în Republica Moldova (CIAL) în parteneriat cu Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării (FJȘC) a USM au organizat astăzi o Discuție publică cu genericul **“Europa prin ochii tinerilor”**.

La eveniment au participat Krzysztof Kolanowski - directorul CIAL, Peter Tomášek - reprezentant al Ambasadei Slovaciei în RM și Maarja Andla - voluntar Estonia, Dumitru Țurcanu - prodecanul Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, reprezentanți ai ADR Centru, precum și un grup de 40 de studenți.

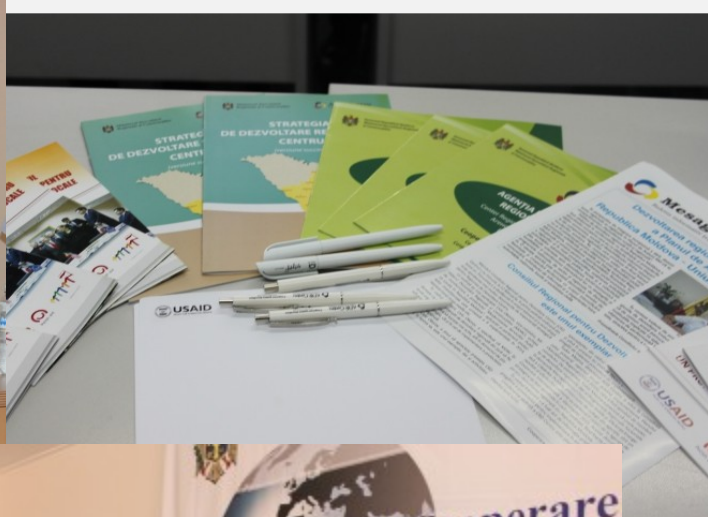
În deschidere, Dumitru Țurcanu, reprezentant USM, a salutat ideea organizării unei astfel de întruniri cu tinerii jurnaliști menționînd faptul că această discuție va ajuta participanții să cunoască mai bine ce presupune Integrarea Europeană pentru ca atunci cînd Moldova va fi acceptată în *Familia Europeană* tinerii să fie informați.

Evenimentul de astăzi ne demonstrează că nu doar noi dorim

să ne apropiem de UE, ci și membrii UE, prin participarea lor, ne oferă suport în vederea acestei mișcări bilaterale.

Cei trei membri ai Uniunii Europene au împărtășit experiența țării de baștină în perioada de preaderare și Integrare Europeană. Tinerii jurnaliști au fost absorbiți de eveniment adresînd nenumărate întrebări vorbitorilor. Jurnaliștii au vrut să știe care sînt riscurile și părțile negative ale procesului de integrare europeană, dacă a devenit presa din aceste state mai calitativă după aderarea la UE, dar și dacă UE acceptă ideea intrării Moldovei în *Casa Europeană*.

Krzysztof Kolanowski, a îndemnat tinerii să aibă încredere în acest proces pentru că integrarea europeană presupune piață de desfacere competitivă, mai multe locuri de muncă, creșterea salariilor, dar și libera circulație. Reprezentantul Ambasadei Slovaciei în RM a subliniat că Integrarea Europeană presupune reforme și reglementări foarte stricte, însă anume aceste reforme au fost cheia creșterii economice substanțiale.

Acest buletin informativ este elaborat de către Agenția de Dezvoltare Regională Centru

Agenția de Dezvoltare Regională Centru este o instituție publică necomercială, creată pentru implementarea obiectivelor de dezvoltare regională.

Agenția își desfășoară activitatea pentru cele 13 raioane cuprinse în Regiunea de Dezvoltare Centru (RDC), și anume: *Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Rezina, Strășeni, Șoldănești, Telenești, Ungbeni.*

Pentru informații suplimentare contactați:

Serviciul de presă al ADR Centru
 Responsabil de comunicare: Lilia Țurcan
 Tel./fax: +373268 2 26 92

www.adrcentru.md
 e-mail: oficiu.adrc@gmail.com